

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 758/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/12/2024 z 26. augusta 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/12/2024 z 26. augusta 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/12/2024 z 26. augusta 2025 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť jeho advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením najvyššieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu v civilnom spore, ktorý sa týka náhrady za vecné

bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“).

II.

2. Okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa proti žalovanému mestu domáhal náhrady za užívanie jeho troch pozemkov s výmerou 1670 m² miestnou komunikáciou mesta, keďže jednorazová náhrada za vecné bremeno je premlčaná. Krajský súd rozsudok okresného súdu na odvolanie sťažovateľa v časti potvrdil. Stotožnil sa s jeho argumentáciou o premlčaní jednorazovej náhrady za vecné bremeno. Krajský súd však v časti odvolaniu sťažovateľa vyhovel a rozsudok okresného súdu zmenil tak, že sťažovateľovi proti mestu priznal bezdôvodné obohatenie (1 152 eur) za to, že na jednom z pozemkov s výmerou 60 m² je miestna komunikácia, no mesto nepreukázalo, že by šlo o povolenú stavbu, tak ako to predpokladá zákon č. 66/2009 Z. z. Pri stanovení bezdôvodného obohatenia vychádzal z výmery pozemku a z hodnoty ročného nájmu štvorcového metra určenú znaleckým posudkom na 15,488 eur. Uviedol však, že za spravodlivú a primeranú (rozumné riešenie) považuje iba polovicu tejto čiastky (7,74 eura), a poukázal na to, že v inom spore bola hodnota ročného nájmu v rovnakej lokalite za meter štvorcový určená len na 5,224 eura.

3. Dovolanie žalovaného mesta proti tomuto rozsudku krajského súdu bolo odmietnuté uznesením najvyššieho súdu z 28. mája 2025 (1Cdo/12/2024). Proti tomuto rozsudku podal dovolanie aj sťažovateľ z dôvodu porušenia procesných práv v miere porušenia práva na spravodlivý proces, keďže krajský súd nedostatočne odôvodnil výšku bezdôvodného obohatenia. Namietol aj nesprávne právne posúdenie. Položil otázky, či je náhrada za vecné bremeno jednorazová alebo opakovaná a či súd môže takúto náhradu určenú znaleckým posudkom znížiť podľa vlastnej úvahy.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil. Zdôraznil, že okresný súd celý nárok sťažovateľa posúdil podľa zákona č. 66/2009 Z. z., keď bol toho názoru, že stavby na pozemkoch sťažovateľa boli povolené. Podľa najvyššieho súdu však krajský súd bez pojednávania dospel k tomu, že miestna komunikácia na jednom z pozemkov nebola povolená, a preto na tomto pozemku nie je vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z., a sťažovateľ tak má nárok na bezdôvodné obohatenie. Podľa najvyššieho súdu ak krajský súd zmenil názor na skutkovú okolnosť o tom, či stavba bola povolená, mal na pojednávaní stranám uviesť, že ide o spornú otázku. Ak tak neurobil, bolo jeho rozhodnutie v tejto časti založené na novom odôvodnení, ktoré sťažovateľ nemohol namietat'. Tým krajský súd sťažovateľovi znemožnil uskutočňovať jeho procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces.

III.

5. Sťažovateľ namietané porušenie ústavných práv identifikuje v tom, že najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil z dôvodov, ktoré v dovolaní nenamietal. Zdôrazňuje, že v dovolaní netvrdil prekvapivosť rozhodnutia krajského súdu, ale jeho nedostatočné zdôvodnenie. Pripomína, že prekvapivosť rozsudku krajského súdu namietalo žalované mesto, no jeho dovolanie bolo skôr odmietnuté. Najvyšší súd tak o jeho dovolaní rozhodol bez toho, aby sa aspoň čiastočne vyrovnal

s jeho argumentmi. Pritom z pohľadu právnej istoty a jeho ústavných práv vlastníť majetok neobstojí zrušenie rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej bolo jeho žalobe vyhovené.

6. Najvyšší súd navrhol ústavnej sťažnosti nevyhovieť, keďže zistil vadu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorou bolo to, že rozhodnutie krajského súdu bolo prekvapivé. Najvyšší súd je toho názoru, že jeho rozhodnutie je riadne odôvodnené a nie je arbitrárne, keďže sťažovateľovi poskytol súdnu ochranu podľa § 420 písm. f) CSP. Žalované mesto, v konaní o ústavnej sťažnosti zúčastnená osoba, na upovedomenie ústavného súdu, ktoré mu bolo doručené 8. januára 2026, s možnosťou vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti do 14 dní od doručenia nereagovalo.

IV.

7. Treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Takáto interpretácia je v rozpore so základným právom na súdnu ochranu, ak je svojvoľná alebo formalistická (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

8. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa rozhodol v rozpore s § 440 CSP, podľa ktorého je viazaný dovolacími dôvodmi. Sťažovateľ bol v spore proti žalovanému mestu v malej časti úspešný. Už len z toho je zrejmé, že dovolanie podával proti tej časti rozhodnutia krajského súdu, ktorým bola jeho žaloba po čiastočnom potvrdení rozsudku okresného súdu v prevažnej časti zamietnutá. Tomu aj prispôbil svoju dovoláciu argumentáciu. Namietal nedostatočné zdôvodnenie rozsudku krajského súdu a nesprávne právne posúdenie tých častí rozsudku krajského súdu, v ktorých boli sformulované pre neho nesprávne a podľa neho nedostatočne zdôvodnené právne závery. Najvyšší súd sa však takto jasne vyjadrenou argumentáciou sťažovateľa v namietanom rozhodnutí nezaoberal. Neodpovedal na jasne položené otázky sťažovateľa, ktoré boli rozhodujúce pre záver o zamietnutí prevažnej časti jeho žaloby. Najvyšší súd neodpovedal na otázky, či je náhrada za vecné bremeno jednorazová alebo opakovaná a či súd môže podľa vlastnej úvahy znížiť náhradu určenú posudkom. Rovnako neodpovedal na sťažovateľom jasne položenú otázku o dostatočnosti zdôvodnenia rozsudku krajského súdu.

9. Najvyšší súd si namiesto toho v rozpore s § 440 CSP položil a zodpovedal celkom inú otázku, ktorá viedla k tomu, že sťažovateľovi bolo aspoň v malej časti jeho žaloby vyhovené. Skutočnosť, že miestna komunikácia na pozemku s výmerou 60 m² nebola povolená, a preto na ňom nie je vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z., bol záver, ktorý bol v prospech sťažovateľa. Sťažovateľ tento záver v dovolaní nenamietal, či už čo sa týka jeho správnosti, alebo dostatočnosti zdôvodnenia. Okrem toho najvyšší súd sformuloval odpoveď, ktorej podstatou je to, že ak krajský súd žalobe sťažovateľa aspoň z časti vyhovel, postupoval domnele v rozpore s procesným právom sťažovateľa. Podstatou tohto záveru najvyššieho súdu je to, že rozsudok najvyššieho súdu v časti, ktorá bola v prospech sťažovateľa, je prekvapivý, a tak v rozpore s jeho právom na spravodlivý proces.

10. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa rozhodol tak, že nerešpektoval § 440 CSP, a preto sa nevyrovnal so sťažovateľom namietanými otázkami, čo vyplnil zvrátenou odpoveďou na ním

nepoloženú otázku s následkom zrušenia rozsudku krajského súdu aj v tej časti, v ktorej bola v prospech sťažovateľa. Takýto prístup najvyššieho súdu je zjavne mylným výkladom noriem procesného práva, prejavuje sa v ňom formalistický prístup k rozhodnutiu o dovolaní, čo aj pri kasačnom charaktere uznesenia odôvodňuje záver, že ním bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru). Preto bolo ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené s tým, že uznesenie najvyššieho súdu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

11. Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti z dôvodu porušenia ústavných práv vlastníť majetok a ochranu majetku (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 1 dodatkového protokolu), keďže vo vzťahu k týmto ústavným právam uznesenie najvyššieho súdu neformulovalo také právne názory, ktoré by predstavovali zásah do týchto práv. Tieto ústavné práva budú nevyhnutne realizované v ďalšom procese rozhodovania najvyššieho súdu o sťažovateľom nastolených, no doteraz ním na dovolanie sťažovateľa nezodpovedaných otázok.

12. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom a ktorých výška 949,17 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 177,49 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu